

Konu: ZOR DURUMDA OLAN VERGİYE UYUMLU MÜKELLEFLERİN BORÇLARININ TECİLİ

Sayı: 2018 / 15

Tarih: 28.02.2018

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna 18/5/2017 tarihli ve 7020 sayılı Kanunun 7'nci maddesi ile eklenen 48/A maddesinde vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecili konusunda düzenleme yapılmıştı. Bu düzenlemenin verdiği yetkiye istinaden 24 Şubat 2018 tarihli ve 30342 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 22/1/2018 tarihli ve 2018/11284 sayılı BKK ile vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının teciline ilişkin kurallar belirlenmiştir.

Söz konusu düzenlemelere ilişkin genel kurallar aşağıdaki gibidir.

1-6183 sayılı Kanunun 48/A Maddesine göre hangi alacaklar tecil edilebilir?

Devlete ait olup Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince takip edilen ve 213 sayılı Kanun kapsamına giren vergi, resim, harç ve cezalar ile bu alacaklara bağlı gecikme faizi ve gecikme zammının vadesinde ödenmesi veya haczin tatbiki veyahut haczolunmuş malların paraya çevrilmesi amme borçlusunu çok zor duruma düşürecekse, borçlu tarafından yazı ile istenmiş olmak ve maddedeki diğer şartları taşımak koşuluyla vadesi bir yılı geçmemiş alacaklar, Maliye Bakanınca 36 ayı geçmemek üzere faiz ve teminat alınarak tecil olunabilir.

2-6183 sayılı Kanunun 48/A maddesinde tecil için aranılan koşullar nelerdir?

Madde hükmünden yararlanacak borçlunun;

- 1)Başvuru tarihi itibarıyla en az 3 yıl süreyle; ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olması,
- 2)Başvuru tarihinden geriye doğru 3 yıla ait vergi beyannamelerini kanuni sürelerinde vermiş olması (Kanuni süresinde verilen bir beyannameye ilişkin olarak kanuni süresinden sonra düzeltme amacıyla veya pişmanlıkla verilen beyannameler bu şartın ihlali sayılmaz.),
- 3)Bu madde kapsamına giren ve başvuru tarihi itibarıyla vadesi 1 yılı geçmemiş borcunun borç ödemedeki hüsniyet sahibi olmasına rağmen ödenememiş olması, şarttır. Şu kadar ki, bu madde ile 48 inci maddeye göre tecil edilen veya özel kanunlara göre ödeme planına bağlanan borcun bulunması madde hükmünden yararlanılmasına engel teşkil etmez. Bu madde kapsamında tecil edilen alacaklara, 48 inci maddeye göre belirlenen oranda faiz tatbik edilir.

3-Teminat aranılması koşulları nelerdir?

Amme borçlusunun alacaklı tahsil daireleri itibarıyla tecil edilen borçlarının toplamı beşyüz bin Türk lirasını (bu tutar dâhil) aşmadığı takdirde teminat şartı aranmaz. Bu tutarın üzerindeki amme alacaklarının tecilinde, gösterilmesi zorunlu teminat tutarı beşyüz bin Türk lirasını aşan kısmın %25'idir.

4-6183 sayılı Kanunun 48/A Maddesine göre Bakanlar Kuruluna tanınan yetkinin kapsamı nedir?

Bakanlar Kurulu;

1. Teminatsız tecil tutarını; yarısına kadar indirmeye, yeniden kanuni tutarına getirmeye, zorunlu teminat oranını %50'ye kadar artırmaya, sifra kadar indirmeye, yeniden kanuni orana getirmeye,
2. Borçlunun çok zor durum hâlinin tespitinde kullanılmak üzere varlıklar, yükümlülükler ve nakit akımlarını esas alan mali göstergeler ile mali durumu tespiti yarayan diğer ölçütlere dayalı kriterleri belirlemeye, belirlenen kriterler çerçevesinde çok zor durum hâlini derecelendirmeye ve bu dereceleri dikkate alarak;a) Tecil süresini 60 aya kadar uzatmaya,b) Farklı faiz oranları belirlemeye,
3. Tecil edilecek gecikme zammını, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinin (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak hesaplatmaya,
4. Madde hükmünü, alacaklı diğer amme idarelerini, alacak türlerini ve uyumlu borçlu kap-samına girebilecek borçlu kriterlerini belirleyerek uygulamaya (Devlete ait olup Maliye Bakanlığına bağlı olanlar dışındaki tahsil dairelerince takip edilen alacaklar dâhil), yetkilidir. Bu fıkranın (4) numaralı bendindeki yetkinin kullanılması hâlinde bu madde ile

Maliye Bakanına tanınan yetkiler 48 inci maddede tanımlanan alacaklı amme idarelerinin tecile yetkili makamları tarafından kullanılır.

5-2018/11284 sayılı BKK'dan kimler faydalanabilir?

Zor durumda olup,

- 1.Ticari, zirai ve mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan borçlular;
- 2.Bilanço esasına göre defter tutanlar,
- 3.İşletme/zirai işletme hesabı esasına göre defter tutanlar,
- 4.Ticari kazancı basit usulde tespit edilenler
- 5.Serbest meslek kazanç defteri tutanlar faydalanabilir.

6-Tecil için başvuruda bulunulacak alacakların vade tarihi ne olmalıdır?

2018/11284 sayılı BKK, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren vadesi gelen alacaklara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir.

7-Bilanço esasına göre defter tutan yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin çokzor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler nelerdir?

Bilanço esasına göre defter tutan yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin çokzor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler kullanılır.

Nakit Oranı:	$(\text{Kasa}+\text{Banka})/\text{Kısa Vadeli Borçlar}$
Likidite Oranı:	$(\text{Kasa}+\text{Banka}+\text{Kısa Vadeli Alacaklar})/\text{Kısa Vadeli Borçlar}$
Kaldıraç Oranı:	$(\text{Kısa Vadeli Borçlar}+\text{Uzun Vadeli Borçlar})/\text{Toplam Varlıklar}$

9-Çok zor durumun varlığı için kabul edilen mali gösterge oranları nelerdir?

Mükelleflerin mali durumlarının değerlendirilmesi sonucu;

- ✓Nakit oranının 0,1 veya 0,1'den küçük,
  - ✓Likidite oranının 0,7 veya 0,7'den Küçük
  - ✓Kaldıraç oranının 0,7 veya 0,7'den büyük olması
  - ✓Bu şartların bir arada bulunması
- halinde mükelleflerin çok zor durumda oldukları kabul edilir.

10-Tecil süreleri faiz oranları nelerdir?

6183 sayılı Kanunun 48/A maddesi kapsamında mükelleflerin çok zor durum derecesinin belirlenmesinde, aşağıdaki likidite ve kaldıraç oranları kullanılır.

Likidite Analizi Tablosu	
Derece (L)	Oran (X)
1	$0,7 \geq X \geq 0,6$
2	$0,6 > X \geq 0,5$
3	$0,5 > X \geq 0,4$
4	$0,4 > X \geq 0,3$
5	$0,3 > X$

Kaldıraç Analizi Tablosu	
Derece (K)	Oran (Y)
1	$0,7 \leq Y \leq 0,8$
2	$0,8 < Y \leq 0,9$
3	$0,9 < Y \leq 1$
4	$1 < Y \leq 1,1$
5	$1,1 < Y$

Mükelleflerin, likidite ve kaldıraç analiz tablolarına göre ayrı ayrı tespit edilen dereceler toplanarak "Çok Zor Durum Derecesi" bulunur. Bu dereceye göre azami tecil süresi ile 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre belirlenen tecil faizinin (Yürürlükteki Tecil Faiz Oranı=TFO) belirli bir yüzdesi esas alınarak bulunan faiz oranı "Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu'ndan tespit edilir.

Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu		
Çok Zor Durum Derecesi (L+K)	Azami Tecil Süresi	Tecil Faizi Oranı
2 - 3	18 aya kadar	TFO x 0,75
	12 aya kadar	TFO x 0,7
	6 aya kadar	TFO x 0,65
4 - 5	24 aya kadar	TFO x 0,7
	18 aya kadar	TFO x 0,6
	12 aya kadar	TFO x 0,5
	6 aya kadar	TFO x 0,4
6 - 7	36 aya kadar	TFO x 0,7
	24 aya kadar	TFO x 0,6
	18 aya kadar	TFO x 0,5
	12 aya kadar	TFO x 0,4
	6 aya kadar	TFO x 0,3
8 - 9	48 aya kadar	TFO x 0,6
	36 aya kadar	TFO x 0,5
	24 aya kadar	TFO x 0,4
	18 aya kadar	TFO x 0,3
	12 aya kadar	TFO x 0,2
	6 aya kadar	TFO x 0,1
10	60 aya kadar	TFO x 0,5
	48 aya kadar	TFO x 0,4
	36 aya kadar	TFO x 0,3
	24 aya kadar	TFO x 0,2
	18 aya kadar	TFO x 0,15
	12 aya kadar	TFO x 0,1
	6 aya kadar	TFO x 0,05

11-Gecikme zammı yerine Yİ-FE Uygulaması nedir?

6183 sayılı Kanununun 48/A maddesi kapsamında tecil edilecek gecikme zammının Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği Yurt içi (Üretici Fiyat Endeksinin (Yİ-UFE) aylık değişim oranları esas alınarak Yİ-ÜFE tutarı olarak hesaplanması uygun görülmüştür.

Bu düzenleme göre tecil edilen gecikme zammının (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanmış olması hâlinde gecikme zammı hesabı 51 inci maddeye göre düzeltilecektir.

12-2018/11284 sayılı BKK ile teminat konusunda düzenleme yapıldı mı?

Hayır, 2018/11284 sayılı BKK'da teminata ilişkin bir düzenleme bulunmamaktadır. Buna göre teminat konusunda 6183 sayılı Kanununun yukarıda yer alan 48/A madde hükümleri geçerlidir.

13-Kira geliri elde eden mükellefler 2018/11284 sayılı BKK'dan faydalanabilir mi?

Hayır, faydalanamaz. 2018/11284 sayılı BKK, GMSİ konusunda düzenleme içermemektedir. Sadece kira elde eden ya da beyanları içerisinde GMSİ bulunanlar, bu gelirleri için BKK kapsamında, tecil talebinde bulunamazlar. Düzenleme ticari, zirai veya mesleki faaliyetleri nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olanları kapsamaktadır.

Saygılarımızla,

Parker Randall Karma Bağımsız Denetim A.Ş.

Karar Sayısı : 2018/11284

Vergiye uyumlu mükelleflerin borçlarının tecili hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Maliye Bakanlığının 22/1/2018 tarihli ve 7619 sayılı yazısı üzerine, 6183 sayılı Kanununun 48/A maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 22/1/2018 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Recep Tayyip ERDOĞAN

CUMHURBAŞKANI

Binali YILDIRIM

Başbakan

B. BOZDAĞ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

F. IŞIK

Başbakan Yardımcısı

R. AKDAĞ

Başbakan Yardımcısı

H. ÇAVUŞOĞLU

Başbakan Yardımcısı

A. GÜL

Adalet Bakanı

F. B. SAYAN KAYA

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

Ö. ÇELİK

Avrupa Birliği Bakanı

F. ÖZLÜ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

J. SARİEROĞLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

M. ÖZHASEKİ

Çevre ve Şehircilik Bakanı

M. ÇAVUŞOĞLU

Dışişleri Bakanı

N. AĞBAL

Ekonomi Bakanı V.

B. ALBAYRAK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

O. A. BAK

Gençlik ve Spor Bakanı

A. E. FAKİBABA

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

S. SOYLU

İçişleri Bakanı

L. ELVAN

Kalkınma Bakanı

N. KURTULMUŞ

Kültür ve Turizm Bakanı

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

İ. YILMAZ

Millî Eğitim Bakanı

N. CANIKLI

Millî Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

A. DEMİRCAN

Sağlık Bakanı

A. ARSLAN

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

**22/1/2018 TARİHLİ VE 2018/11284 SAYILI
KARARNAMENİN EKİ**

KARAR

Çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak kriterler

MADDE 1- (1) 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 48/A maddesinin Bakanlar Kuruluna verdiği yetkiye istinaden, maddeden yararlanacak ticari, zirai ve mesleki faaliyeti nedeniyle yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükellefi olan borçlular; bilanço esasına göre defter tutanlar, işletme/zirai işletme hesabı esasına göre defter tutanlar, ticari kazancı basit usulde tespit edilenler ve serbest meslek kazanç defteri tutanlar şeklinde gruplandırılmak suretiyle çok zor durum halinin tespitinde kullanılacak kriterler aşağıda belirtilmiştir.

a) Bilanço esasına göre defter tutan yıllık gelir veya kurumlar vergisi mükelleflerinin çok zor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler kullanılır.

Nakit Oranı :	$\frac{\text{Hazır Değerler} + \text{Menkul Kıymetler}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$
Likidite Oranı :	$\frac{\text{Dönen Varlıklar} - \text{Stoklar}}{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar}}$
Kaldıraç Oranı :	$\frac{\text{Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar} + \text{Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar}}{\text{Toplam Varlıklar}}$

b) İşletme/zirai işletme hesabı esasına göre defter tutan, ticari kazancı basit usulde tespit edilen ve serbest meslek kazanç defteri tutan mükelleflerin çok zor durum halinin tespitinde aşağıdaki mali göstergeler kullanılır.

Nakit Oranı :	$\frac{\text{Kasa} + \text{Banka}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$
Likidite Oranı :	$\frac{\text{Kasa} + \text{Banka} + \text{Kısa Vadeli Alacaklar}}{\text{Kısa Vadeli Borçlar}}$
Kaldıraç Oranı :	$\frac{\text{Kısa Vadeli Borçlar} + \text{Uzun Vadeli Borçlar}}{\text{Toplam Varlıklar}}$

(2) Mükelleflerin mali durumlarının değerlendirilmesi sonucu; nakit oranının 0,1 veya 0,1'den küçük, likidite oranının 0,7 veya 0,7'den küçük ve kaldıraç oranının 0,7 veya 0,7'den büyük olması ve bu şartların bir arada bulunması halinde mükelleflerin çok zor durumda oldukları kabul edilir.

(3) Çok zor durum halinin tespiti için yapılacak mali durum analizlerinde, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 175 inci ve mükerrer 257 nci maddelerinin Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye dayanılarak yapılan düzenlemeler esas alınır.

Tecil süreleri ve faiz oranları

MADDE 2- (1) 6183 sayılı Kanunun 48/A maddesi kapsamında mükelleflerin çok zor durum derecesinin belirlenmesinde, aşağıdaki likidite ve kaldırma oranları kullanılır.

Likidite Analizi Tablosu	
Derece (L)	Oran (X)
1	$0,7 \geq X \geq 0,6$
2	$0,6 > X \geq 0,5$
3	$0,5 > X \geq 0,4$
4	$0,4 > X \geq 0,3$
5	$0,3 > X$

Kaldırma Analizi Tablosu	
Derece (K)	Oran (Y)
1	$0,7 \leq Y \leq 0,8$
2	$0,8 < Y \leq 0,9$
3	$0,9 < Y \leq 1$
4	$1 < Y \leq 1,1$
5	$1,1 < Y$

(2) Mükelleflerin, likidite ve kaldırma analiz tablolarına göre ayrı ayrı tespit edilen dereceler toplanarak "Çok Zor Durum Derecesi" bulunur. Bu dereceye göre azami tecil süresi ile 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre belirlenen tecil faizinin (Yürürlükteki Tecil Faiz Oranı=TFO) belirli bir yüzdesi esas alınarak bulunan faiz oranı "Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu"ndan tespit edilir.

Tecil Süresi ve Faiz Oranı Belirleme Tablosu		
Çok Zor Durum Derecesi (L+K)	Azami Tecil Süresi	Tecil Faizi Oranı
2 - 3	18 aya kadar	TFO x 0,75
	12 aya kadar	TFO x 0,7
	6 aya kadar	TFO x 0,65
4 - 5	24 aya kadar	TFO x 0,7
	18 aya kadar	TFO x 0,6
	12 aya kadar	TFO x 0,5
	6 aya kadar	TFO x 0,4
6 - 7	36 aya kadar	TFO x 0,7
	24 aya kadar	TFO x 0,6
	18 aya kadar	TFO x 0,5
	12 aya kadar	TFO x 0,4
	6 aya kadar	TFO x 0,3
8 - 9	48 aya kadar	TFO x 0,6
	36 aya kadar	TFO x 0,5
	24 aya kadar	TFO x 0,4
	18 aya kadar	TFO x 0,3
	12 aya kadar	TFO x 0,2
	6 aya kadar	TFO x 0,1
10	60 aya kadar	TFO x 0,5
	48 aya kadar	TFO x 0,4
	36 aya kadar	TFO x 0,3
	24 aya kadar	TFO x 0,2
	18 aya kadar	TFO x 0,15
	12 aya kadar	TFO x 0,1
6 aya kadar	TFO x 0,05	

Yİ-ÜFE uygulaması

MADDE 3- (1) 6183 sayılı Kanunun 48/A maddesi kapsamında tecil edilecek gecikme zammının, Türkiye İstatistik Kurumunun her ay için belirlediği Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksinin (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak Yİ-ÜFE tutarı olarak hesaplanması uygun görülmüştür.

Yürürlük

MADDE 4- (1) Bu Karar, 1/1/2018 tarihinden itibaren vadesi gelen alacaklara uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 5- (1) Bu Karar hükümlerini Maliye Bakanı yürütür.